

SYLABUS KURZU

pre školský rok 2023-2024

Kódy	Kurz	Počet hodín týždenne	Počet kreditov	Hodnotenie:
M-VOBde-013/22 M-VOBex-013/22	UMENIE VO VÝCHOVE K OBČIANSTVU	2	2	H
Vyučuje: prof. PhDr. Erich Mistrik, CSc., Katedra etickej a občianskej výchovy				

Kontakt:

Šoltésovej 4, miestnosť č. 115, tel: 02/9015-9181

mistik2@uniba.sk erich@erichmistik.sk

Anotácia:

Predmet vedie študentov k chápaniu možností, ako využiť umenie a postupy práce s umením v občianskej náuke a v rozvoji kultúrnych kompetencií detí. Cez praktické cvičenia a cez vlastnú tvorbu rôznych metód práce s umením študenti získavajú zručnosti pre plánovanie a uskutočňovanie práce s umením v škole.

Ciele:

Rozvoj poznania:

Poznatky o možnostiach a metódach výchovy umením.

Prehľad o hlavných koncepciách estetickkej výchovy.

Rozvoj schopností a zručností:

Schopnosti plánovať a riadiť prácu s umením v občianskej náuke.

Témy hodín:

Východiská pre prácu s umením

- Osobné estetické preferencie učiteľa.
- Aktívna a pasívna estetická výchova – ich zmysel, prejavy, možnosti.
- Ciele práce s umením v občianskej náuke: rozvoj kultúrnych kompetencií, rozvoj sebareflexie a identity žiakov, rozvoj flexibility vnímania a kritického myslenia.

Ukážky rôznych metód práce s umením v ON

- Východiská pre prácu s umením
- Kritické myslenie
- Holokaust
- Komunizmus
- Hľadanie pravdy
- Ako sa žilo v minulosti
- Rovnosť ľudí
- Globálne problémy
- Zmysel práce s umením

Zmysel práce s umením a spôsoby hodnotenia

Požiadavky na udelenie kreditov:

- a) Zo Štátneho vzdelávacieho programu pre ON (bud' ISCED 2 alebo ISCED 3A) si študenti vyberú jednu zručnosť z výkonového štandardu. Cieľom ich projektu bude rozvoj tejto zručnosti s pomocou umeleckého diela.
- b) Vyberú si jedno umelecké dielo, s ktorým budú pracovať.
- c) Spracujú projekt konkrétnej aktivity, ako by všetko prebiehalo. Projekt bude obsahovať:
  - Ciele aktivity (zručnosť zo ŠtVP).
  - Cieľová skupina aktivity (pre akých žiakov by bolo možné ju využiť).
  - Čas a priestor (ako dlho by trvala, prípadne špeciálne požiadavky na priestor).
  - Priebeh aktivity (stručný scenár, ako by ju študenti realizovali).
  - Hodnotenie aktivity (ako by hodnotili žiakov).
  - Teoretický pohľad na aktivitu (študenti uvedú tri kľúčové slová z teórie práce s umením a stručne rozvedú, ako tieto tri kľúčové slová reflektujú ich aktivitu).
  - Využitá literatúra.
- d) Rozsah: Do 5 strán (max 9 000 znakov).

Základné kritérium hodnotenia

Rešpektovanie možností práce s umením, rešpektovanie cieľov občianskej náuky a didaktická správnosť aktivity.

Formálna požiadavka

Základnou formálnou požiadavkou pre záverečné práce je vysokoškolská jazyková úroveň. Text, ktorý ju nespĺní, vyradím z hodnotenia (=Fx).

Termín odovzdania

Do konca hodnotiacich týždňov.

Bodové hodnotenie

A (100-91 %, výborne – vynikajúce výsledky), študenti originálnym spôsobom spracujú projekt práce s umením, ktorý bude premyslený ako koncízny celok a bude plniť ciele občianskej náuky podľa Štátneho vzdelávacieho programu,

B (90-81 %, veľmi dobre – nadpriemerný štandard), študenti tvorivo spracujú projekt práce s umením, ktorý bude plniť ciele občianskej náuky a bude previazaný so Štátnym vzdelávacím programom,

C (80-73 %, dobre – bežná spoľahlivá práca), študenti spracujú projekt práce s umením, ktorý nebude narúšať princípy občianskej náuky a bude previazaný so Štátnym vzdelávacím programom,

D (72-66 %, uspokojivo – prijateľné výsledky), študenti spracujú projekt, ktorý nebude vnútorne dôkladne previazaný, ale nebude porušovať princípy občianskej náuky,

E (65-60 %, dostatočne – výsledky spĺňajú minimálne kritériá), študenti spracujú projekt práce s umením, ktorý bude alebo nebude narúšať princípy výchovy k občianstvu, ale nebude previazaný so Štátnym vzdelávacím programom,

Fx (59-0 %, nedostatočne – vyžaduje sa ďalšia práca navyše), študenti spracujú projekt, ktorý nebude previazaný so Štátnym vzdelávacím programom a nebude smerovať k plneniu cieľov výchovy k občianstvu.

Literatúra:

Knihy:

1. BABYRÁDOVÁ, H.: *Rituál, umění a výchova*. Brno : PdF MU, 2002. ISBN 80-210-3029-1
2. BLAŽEK, B. – OLMROVÁ, J.: *Krása a bolest*. Praha : Pyramida, 1985 (bez ISBN)
3. FULKOVÁ, M. – HAJDUŠKOVÁ, L. – SEHNALÍKOVÁ, V.: *Galerijní a muzejní edukace*. Praha : PdF UK, Uměleckoprůmyslové muzeum, 2011. ISBN 978-80-7290-535-5
4. FULKOVÁ, M. – JAKUBCOVÁ, L. – KITZBERGEROVÁ, L. – SEHNALÍKOVÁ, V.: *Galerijní a muzejní edukace 2*. Praha : PdF UK, Uměleckoprůmyslové muzeum, 2013. ISBN 978-80-7290-700-7
5. GERMUŠKOVÁ, M.: *Literární text v didaktické komunikácii*. Prešov : FVPV PU, 2007. ISBN 978-80-8068-594-2
6. HRIVŇÁKOVÁ, S.: *Načo je nám výtvarná výchova*. Nitra : PdF UKF, 2005. ISBN 80-8050-660-4
7. MACHKOVÁ, E.: *Jak se učí dramatická výchova*. Praha : AMU, 2007. ISBN 978-80-7331-089-9
8. MACHKOVÁ, E.: *Úvod do studia dramatické výchovy*. Praha : NIPOS, 2007. ISBN 978-80-7068-207-4
9. MISTRÍK, E.: *Estetická výchova ako nástroj sebareflexie*. Bratislava : UK, 2016. ISBN 978-80-223-4207-0
10. PRŠOVÁ, E.: *Aktivizácia žiakov metódami dramatickej výchovy*. Banská Bystrica : Metodické centrum, 2000. ISBN 80-8041-354-1
11. READ, H.: *Výchova uměním*. Praha : Odeon, 1967 (bez ISBN)
12. ROESELVÁ, V.: *Řady a projekty ve výtvarné výchově*. Praha : Sarah, 1997 (bez ISBN)
13. SCHILLER, F.: *Estetické úvahy o umění*. Bratislava : Tatran, 1985 (bez ISBN)
14. SLAVÍK, J.: *Umění zážitku, zážitek umění (teorie a praxe artefiletiky)*. 1. díl. Praha : PdF KU, 2001. ISBN 80-7290-066-8
15. SLAVÍK, J. – WAWROSZ, P.: *Umění zážitku, zážitek umění (teorie a praxe artefiletiky)*. 2. díl. Praha : PdF KU, 2004. ISBN 80-7290-130-3
16. ŠUPŠÁKOVÁ, B.: *Projekty a alternativne formy vo výtvarnej výchove*. Bratislava: Gradient, 1999. ISBN 80-967231-4-6
17. UŽDIL, J.: *Medzi uměním a výchovou*. Praha : SPN, 1988 (bez ISBN)
18. VALENTA, J.: *Metody a techniky dramatické výchovy*. Praha : Grada, 2008 ISBN 978-80-247-1865-1
19. ŽILKOVÁ, M. a kol.: *Praktická estetika*. Nitra : UKF, 2001. ISBN 80-8050-500-4
20. ŽILKOVÁ, M. a kol.: *Súčasné tendencie v estetike a estetickéj výchove*. Nitra : UKF, 2007. ISBN 978-80-8094-246-5

Učebnice:

1. BENEŠOVÁ, M. – KOLLÁROVÁ, D.: *Tvorivá dramatika pre stredné školy*. Bratislava : SPN, 2002. ISBN 80-08-03307-X
2. KRÍŽANOVÁ, D.: *Teória a metodika animačných činností pre stredné pedagogické školy, pedagogické a sociálne akadémie a pedagogické a kultúrne akadémie I*. Bratislava : SPN,

2005. ISBN 80-10-0004-26-X

3. KRIŽANOVÁ, D.: *Teória a metodika animačných činností pre stredné pedagogické školy, pedagogické a sociálne akadémie a pedagogické a kultúrne akadémie 2*. Bratislava : SPN, 2007. ISBN 978-80-10-0095-89
4. KUKURUGYOVÁ, R.: *Teória a metodika animačných činností pre stredné pedagogické školy, pedagogické a sociálne akadémie a pedagogické a kultúrne akadémie 3*. Bratislava : SPN, 2011. ISBN 978-80-10-01938-0
5. MISTRÍK, E.: *Umenie a kultúra pre 1. ročník gymnázií*. Prievidza : Združenie EDUCO, 2009. ISBN 978-80-8941303-8
6. MISTRÍK, E.: *Umenie a kultúra pre 2. ročník gymnázií*. Prievidza : Združenie EDUCO, 2009. ISBN 978-80-89413-04-5
7. MISTRÍK, E. – JANIKOVIČ, Z.: *Umenie a kultúra pre 3. ročník gymnázií*. Prievidza : Združenie EDUCO, 20012. ISBN 978-80-89413-31-1
8. MISTRÍK, E.: *Základy estetiky a etikety*. Bratislava : SPN, 2019. ISBN 978-80-10-03446-8